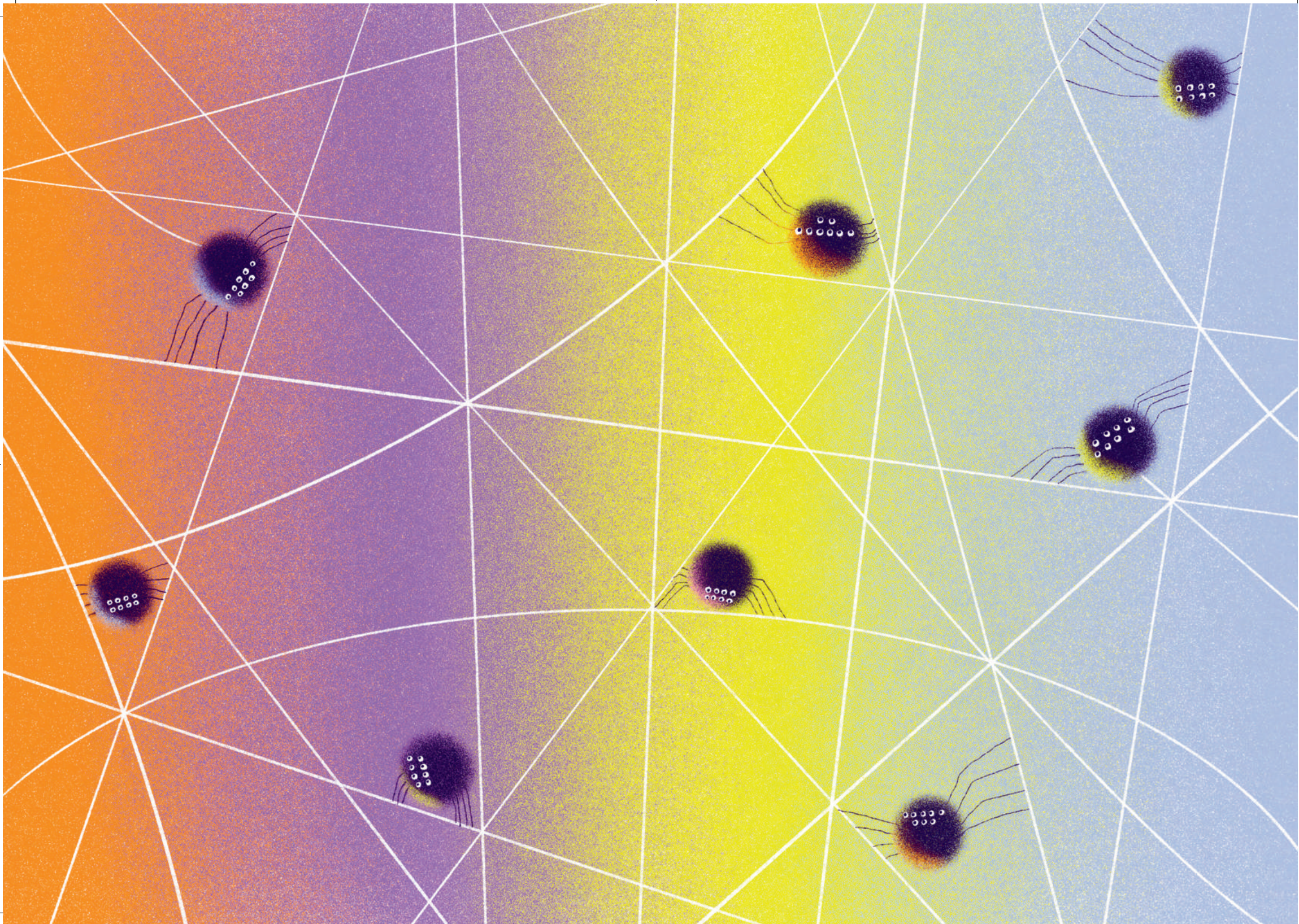

Irène Findrych

**Ako si pavúčica
Frída zosnovala
nový domček
a kto všetko jej
pri tom pomáhal**

edícia Lampášik

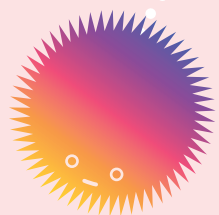

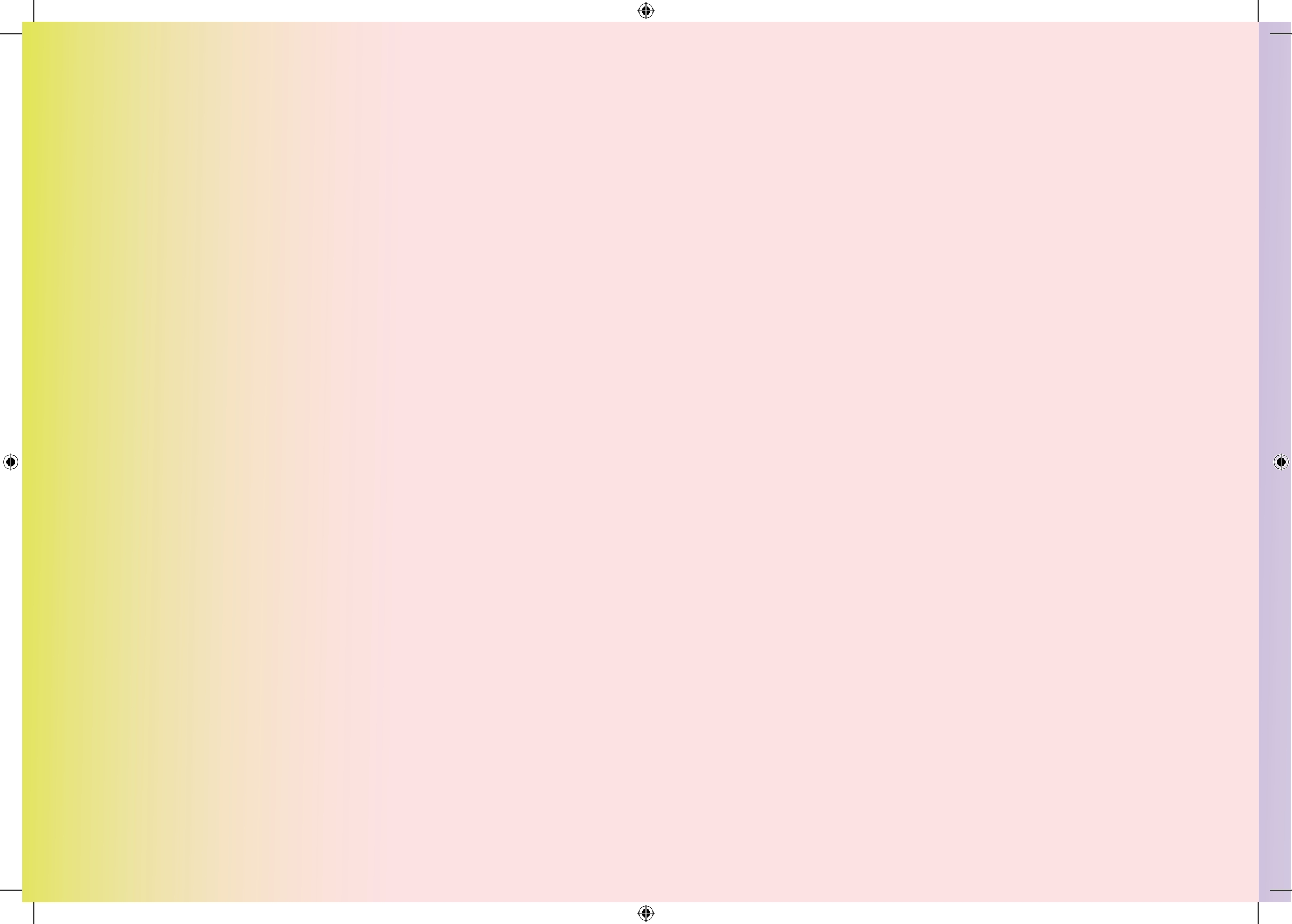
Dúha namiesto úvodu

Dúha je znamením, že je všetko v poriadku. Poukazuje na dôležitosť farieb, rozmanitosti, ale aj na význam pavúkov pre náš ekosystém. Je symbolom harmónie a jedinečnosti každého z nás.

Keď vidíme dúhu, je to malý zázrak. Nespúšťame z nej zrak, vyberáme mobilné telefóny a ostošeť fotíme. Vieme totiž, že dúha onedlho zmizne, a chceme, aby sa nám natrvalo vryla do pamäti. Jej veľkoleposťou sa nadchneme vždy znova a znova.

Dúha je znamením vyváženosti a harmónie. A pre pavúky je aj znamením mieru, podobne ako je holubica Pabla Picassa umeleckým stvárnením predstavy mieru pre dvojnožcov (ľudských pozemšťanov).

Skratky

APV ➤ Akadémia pavúčích vied

EQ ➤ emocionálny kvocient. Vyjadruje schopnosť porozumieť prejavom toho druhého, vcítiť sa do situácií, ktoré život prináša, a pochopiť ich. Je to dar vedieť vycítiť, čo zo situácie vyplýva a čo ten druhý potrebuje.

GSZ ➤ globálna sieť záchrany

IQ ➤ inteligenčný kvocient. Opisuje inteligenciu dvojnožca (človeka).

MKP ➤ Medzinárodný katalóg pavúkov:
<https://wsc.nmbe.ch>

NJP ➤ Neagresívna jednotka pavúčia

o. z. ➤ občianske združenie

PriF UK ➤ Prírodovedecká fakulta Univerzity
Komenského v Bratislave: <https://fns.uniba.sk>

RNJP ➤ Reformovaná neagresívna jednotka pavúčia

SAV ➤ Slovenská akadémia vied: www.sav.sk

SARAS ➤ Slovenská arachnologická spoločnosť:
<https://saras-arachno.sk>

ÚĽUV ➤ Ústredie ľudovej umeleckej výroby:
<https://uluv.sk>

Zoznam odborných výrazov, cudzích slov a ďalších pavúčích definícií vyskytujúcich sa v texte, ktoré je dôležité objasniť si ešte pred začatím kongresu

Aborigén ➤ domorodec, pôvodný obyvateľ istého územia.

Abstrakt ➤ krátke zhrnutie obsahu odborného referátu. Spravidla musí byť napísaný aj v anglickom jazyku a v jeho závere musia byť nevyhnutne uvedené takzvané kľúčové slová. Skús sa pozrieť na úplne poslednú stranu obalu tejto knižky.

Arachnológia ➤ veda o pavúkoch, teda pavúkológia, ktorá skúma okrem pavúkov napríklad aj štúry (škorpióny).

Arachnofóbia ➤ strach z pavúkov.

Arachnopost ➤ pavúčia pošta.

Arachnoterapia ➤ liečenie pavúkmi, určené iba tým, ktorí netrpia arachnofóbiou.

Čeklist ➤ orientačná mapa dňa, zoznam úloh.

Ekosystém ➤ rastlinné a živočíšne spoločenstvo viazané na isté životné prostredie a tvoriace s ním jeden celok.

Faux pas [fó pa] ➤ výraz francúzskeho pôvodu, doslova *nesprávny krok*, v slovenčine približne „trapas ako delo“.

Etnológia ➤ porovnávacia vedná disciplína skúmajúca dejiny kultúr, dejiny ľudskej civilizácie a vzťahy medzi kultúrami.

Globálna sieť záchrany (a z nej rezultujúci globálny pocit bezpečia) ➤ zabezpečuje

všeobecne prospešný pocit dôvery, že sa netreba obávať, že by sa raz ktokoľvek mohol prepadnúť až na samé dno. Do praktického života prenesené, ide o najkvalitnejšiu (najpevnnejšiu) súčasne i najmäkšiu sieť utkanú pavúkmi, ktorá v prípade, že už raz niekto padá, zaistí bezpečný a mäkký dopad.

Disperzia ➤ rozptyl.

Dvojnožec ➤ človek.

Inteligencia ➤ súbor rozumových schopností, duševná vyspelosť, prejavujúca sa najmä chápacosťou a súdnosťou.

Kefkoidy alebo chlponičky

➤ drobné chĺpky na nohách pavúkovcov z rodu chlponohých. Vďaka nim sa dokážu veľmi elegantne pohybovať a robiť piruety na akomkoľvek povrchu.

Kohabitácia ➤ spolunažívanie.

Myšlienkovanie ➤ tvorivý proces riešenia čohokoľvek nevšedným a kreatívnym spôsobom. Rozoznávame dva druhy myšlienkovania: myšlienkovanie do vetra a snívanie.

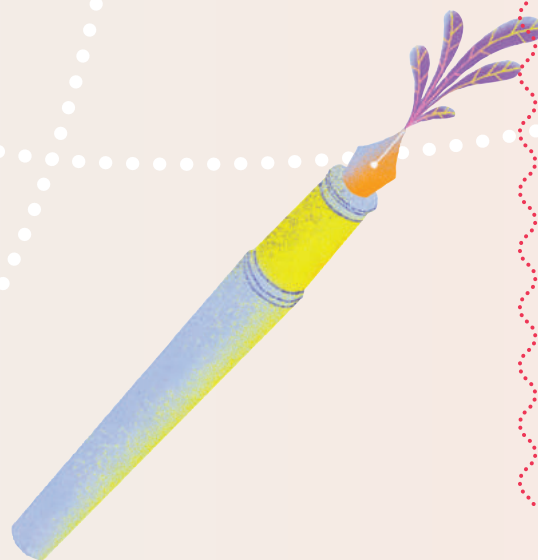
Myšlienkový oblak ➤ zhuk kreatívnych myšlienok, ktoré sú základom plánovania a dizajnovania akéhokoľvek druhu. Myšlienkový oblak je aj predpokladom kreativity.

Neuvedomelý pavúk (tzv. ignorant)

➤ pavúk, ktorý nerešpektuje základné pravidlá bytového poriadku a v domácnosti sa nečakane rozbehne po kuchynskej linke alebo začne loziť deťom po plyšákoch, a to vždy v tej najnevhodnejšej chvíli, čo môže významne narušiť symbiózu (pozri ďalej). Opakom je osvietený, teda uvedomelý pavúk.

Pavučinopis ➤ nácvik krasopísneho písania atramentovým alebo bombičkovým perom (Frída Špagátová uprednostňuje atramentovú klasiku).

Pripútavka ➤ niečo, k čomu sme silne pripútaní, ale snažíme sa od toho odpútať, napríklad pričasté mobilovanie, priveľa sladkostí na desiatu, pridlhé

trávenie času za počítačom namiesto pobytu na čerstvom vzduchu.

Psychohygiena ➡ všetko to, čo nám zabezpečí psychickú pohodičku a úsmev na tvári. Pre Frídu Špagátovú je to háčkovanie.

Reformovaný ➡ tento výraz naznačuje, že sa čosi oproti pôvodnej podobe zmenilo k lepšiemu, bolo to upravené reformovaním.

Symbióza ➡ spôsob harmonického spolunažívania rozmanitých organizmov alebo aj členov rodiny. Vyznačuje sa pohodičkou, čajíčkovaním a dobrou náladou. Máte aj vy doma nejaké domáce zvieratko, s ktorým vytvárate symbiózu?

Špiniš ➤ jazyk pavúkov, čiže pavúčtina. Pomenovanie je odvodené z nemeckého slova *die Spinne* (čítaj *dí špine*), čo v slovenčine znamená „pavúk“.

Telepatia ➤ elektromagnetická transmisia myšlienok po pavúčom vlákne.

Uvedomelý (osvietený) pavúk

21. storočia ➤ pavúk, ktorý dokáže v mieri a bez obáv spolunažívať s ľuďmi v ich ľudskom príbytku (napríklad v panelákovom byte). Spolunažívanie „bez obáv“ je, samozrejme, podmienené aktivitami a povahou konkrétneho dvojnožca, ktorého považujeme za uvedomelého a osvieteného vtedy a len vtedy, keď pavúka nevyženie zo svojho bytu, ale pekne-krásne

si ho ponechá v jednom z rohov obývačky, kde sa pavúkovi zapáči, napríklad v blízkosti telesa ústredného kúrenia. Nechá ho tam hovieť si v mieri a pokoji, rozmnožovať sa, ba dokonca sa s ním spriatelí. Ide o aktívnu symbiózu pavúka a človeka. Príkladom dobrej praxe tohto typu symbiotického spolunažívania je harmonický vzťah pavúcieho klanu Špagátovcov a Kornélie C. Cvrčekovej. (To je aj téma referátu Frídy Špagátovej, ktorý sa chystá predniesť na kongrese.) Uvedomelý pavúk je stotožnený s etickým kódexom RNJP a dodržiava ho.

Útulie ➤ je vlúdny, útulný priestor, napríklad prostredie dvojnožeckej domácnosti, kde sa každý pavúk cíti bezpečne.

Vizionár ➤ je ten, kto má pred sebou svoju túžbu, svoj najtajnejší sen ako jasný cieľ, za ktorým vytrvalo kráča.

Etický kódex uvedomelého pavúka je súbor morálnych noriem záväzných pre správanie pavúkov. Vznikol nato, aby sa všetci pavúci združení v Reformovanej neagresívnej jednote pavúčej¹ dobre cítili a boli si navzájom pozitívnymi príkladmi a inšpiráciou.

Na tomto mieste vyberáme z etického kódexu niektoré strategické body:

- ⇒ Správam sa tak, aby som bol vzorom pre ostatných pavúkov.
- ⇒ Nepoužijem svoj jed na iné ako svetu prospešné účely.
- ⇒ Ak ma pochyťí nutkanie uhryznúť dvojnožca, spravím si jednohryzku a zahryznem sa radšej do nej.
- ⇒ Nebehám po kuchynskom stole v čase víkendovej domácej špičky, keď sa varí obed a v kuchyni je frmol.
- ⇒ Nekorčuľujem sa v mydleničke v ranej špičke počas pracovného týždňa, keď sa dvojnožci potrebujú rýchlo umyť a vyraziť do školy alebo do práce.
- ⇒ Nespúšťam sa na pavučine dolu hlavou práve vtedy, keď má dvojnožec v byte návštevu.

1 O histórii RNJP sa dozviete viac na kongrese – na strane 84.

Postavy vyskytujúce sa v texte (v abecednom poradí)

Arachnová, Krinolína ➤ akademická sochárka a učiteľka v Základnej umeleckej škole na Pavúčej nohe.

Aranea, Abelard (1455 – 1546)

➤ stredoveký mysliteľ, priekopník filozofie o prirodzenom dobre pavúkov a zakladateľ Ne-agresívnej jednoty pavúčej. Tento pavúčí vizionár je pochovaný vo Florencii, kde mu univerzita v roku 1646 udelila čestný doktorát in memoriam.

Aristoteles (384 – 322 pred n. l.)

➤ najvýznamnejší starogrécky vzdelanec a filozof, žiak Platóna a učiteľ Alexandra Veľkého. Bol zakladateľom logiky a mnohých ďalších špeciálnovedných od-

vetví, napríklad aj zoológie, získal si uznanie aj v oblasti astronómie. Napísal dielo *Poetika* a mnohé ďalšie.

Cvrčeková, Kornélia C. ➤ učiteľka biológie v mestskej časti Karlova Ves v Bratislave. Svojim žiakom na hodine biológie vysvetľuje, že „zabrániť klimatickým zmenám je priamo úmerné vynaloženiu energie na podporu včiel a ďalších opelovačov. Zapamätajte si, že včely nesmú prestať opelovať a pavúci nesmú stratiť schopnosť snovať záchranné siete.“ Tak znela dnes už legendárna poučka Kornélie C. Cvrčekovej na jednej z jej nezabudnuteľných hodín.

Daku, Dodo ➤ pavúk aborigén, predseda Klubu pavúkovcov Austrálie.

Holohlavý, Rezáč ➤ prezident Spolku nepavučinových.

Motúzová, Geraldína

(čítaj žeraldína) ➤ prababka pavúčice Frídy.

Obávaný, Pedro ➤ predseda občianskeho združenia Pavúk slovenský.

Pakrižiaková, Viera ➤ predsedkyňa Únie pavúkov amazonského pralesa.

Pedipalpová, Chelicera ➤ redaktorka pavúčieho rozhlasu Pletivo.

Picasso, Pablo (čítaj pikaso)

(1881 – 1973) ➤ španielsky maliar, ktorý žil v Paríži a je autorom diela *Holubica mieru*. Bol jedným zo zakladateľov kubizmu.

Purgat, Pavol, Mgr., PhD. ➤ významný arachnológ, pracovník Slovenskej akadémie vied. Vo svojej výskumnej činnosti sa zameriava na výskum liečivých účinkov pavúčieho vlákna pri hojení rán.

Skákavkovitý, Patrik ➤ pavúčí odborník v oblasti muzikológie.

Superveľký, Pavol (normálne pavúk superveľký, po latinsky *Euplos dignitas*) ➤ pavúkovec vyskytujúci sa v centrálnej časti štátu Queensland v Austrálii.

Škvrnitý, Strehúň ➤ pavúk, ktorý nesová pavučinu, ale loví skokom.

Špagátovci (rodina): Frída, Fridrich, Frederika alias Fredy, František, Florián, Fridolína, Filibert ➤ ich korene siahajú do Mexika, odkiaľ sa časť rodinného klanu v 19. storočí presídlila na Slovensko.

Vizi, Ištván ➤ maďarský pavúkovec, kolega a zástupca vodných (plavkových) pavúkov, jeden z hlavných rečníkov kongresu.

Helgoland, Helga von ➤ tarantula z Nemecka, účastníčka kongresu.

MEDZINÁRODNÝ KONGRES UVEDOMELÝCH PÁVÚKOV

10. – 15. SEPTEMBER

MAMAIA

Chystá sa historicky prvý Medzinárodný kongres uvedomelých pavúkov

Termín: 10. – 15. september (už toto leto!)

Miesto: Mamaia, najväčšie prímorské letovisko
na rumunskom čiernomorskom pobreží

Termín odovzdania abstraktov: 12. apríla

Hlavný organizátor: Frída Špagátová

Osobný kouč a psychická opora: Fridrich Špagát
(manžel Frídy Špagátovej)

Koordinácia produkcie: Frederika „Fredy“ Špagátová,
František Špagát, Florián Špagát, Fridolína Špagátová,
Filibert Špagát

Odborný referát Frídy Špagátovej: *Príklady
pozitívneho spolunažívania pavúka s dvojnožcom
v mestskom prostredí*

Manažérka komunikácie a PR: Kornélia C. Cvrčeková

**Vybrané príspevky účastníkov budú uverejnené
v zborníku, ktorý vyjde koncom júna
nasledujúceho kalendárneho roka.**

Ako vravievala Geraldína Motúzová,
prababka pavúčice Frídy Špagátovej:

**Všetko sa začína dizajnom.
Kto sa chce naučiť byť v živote šťastný,
potrebuje plán, potrebuje perspektívu
a potrebuje pevné vlákno,
na ktorom sa dá stavať.**

Ak niekedy pocítite inšpiráciu, ktorú si postupne začnete predstavovať ako svoj veľkolepý dizajn, a budete mať chuť ho raz aj skutočne zrealizovať, začnite vo svojej izbe.

Aká je vaša izba?
Ako sa v nej cítite a ako by ste sa v nej chceli cítiť?
Máte v nej poriadok?

Nakresli...

Sen Frídy Špagátovej

Neprestajnou túžbou Frídy Špagátovej, jej odvekým snom a dnes už aj plánom s jasným cieľom bolo usporiadať historicky prvý medzinárodný kongres pavúkov, šíriť celosvetovú inšpiráciu pavúkocami a rozšíriť povedomie o možnostiach pozitívneho spolunažívania pavúkocov s dvojnožcami. Frída odjakživa túžila ocitnúť sa raz v centre čulej vravy pavúkocov na inšpiratívne témy rozmanitých panelových diskusií.

No hovorí sa, že strach má dlhé nohy a ruky, veľké oči, uši aj nos, čo je celkom možné, pretože nás dokáže poriadne ochromiť – niekedy až tak prenikavo, že si v škole pri tabuli nedokážeme spomenúť na nič z prebratého učiva.

A keď sa nás potom v ustráchanom stave pani učiteľka na hodine biológie opýta, koľko má taký pavúk vlastne nôh alebo aká krv mu koluje v tele a či pavúk vôbec môže mať krídla a akú má telesnú teplotu a tak ďalej a tak ďalej, nedokážeme zo seba vysúkať absolútne nič napriek tomu, že sme sa na hodinu biológie poctivo

Keď od strachu onemieme...

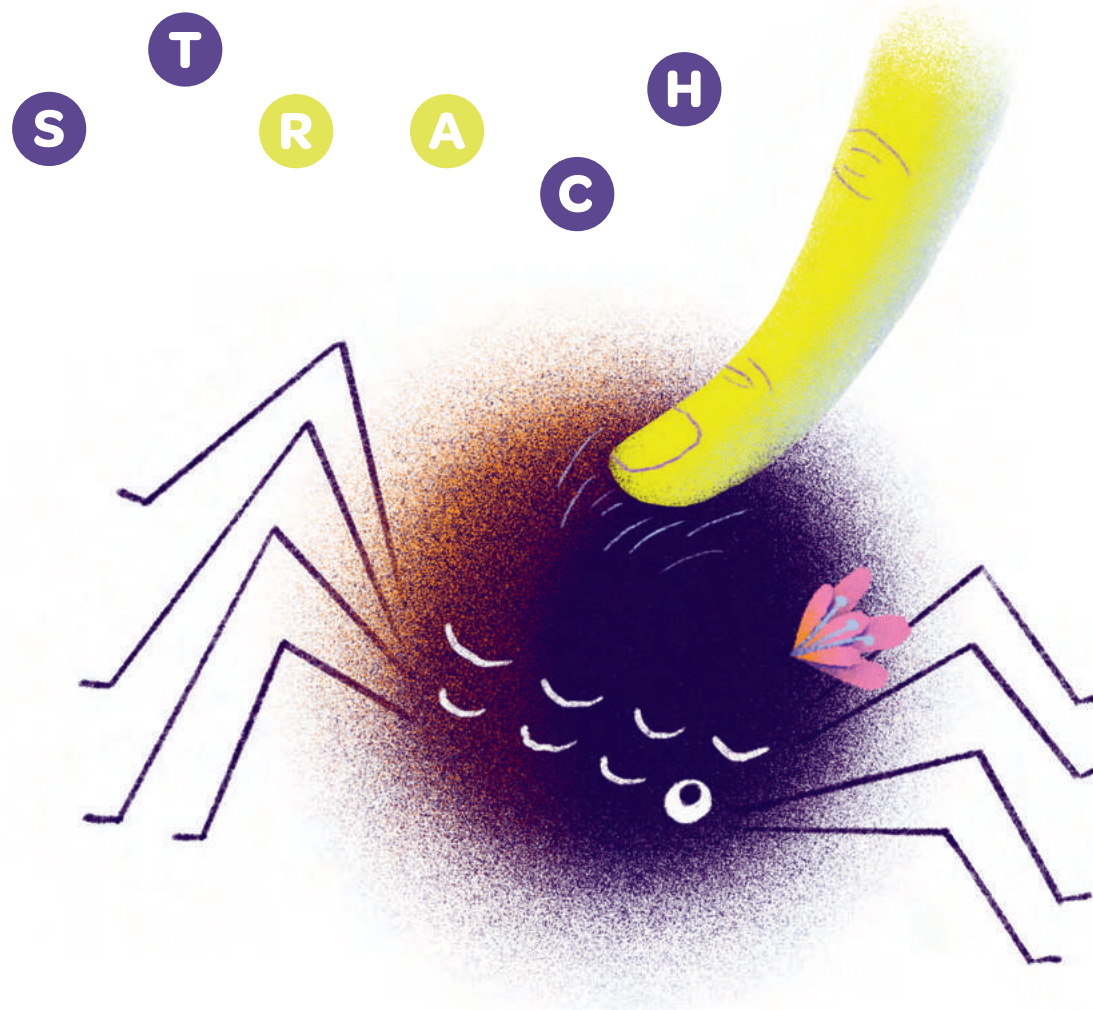

pripravovali. Odrazu nami prehmí zemetras, celkom zmeravieme, zahmlí sa nám pred očami a na čelo nám vystúpia kropaje potu – aby tých problémov nebolo priamalo. Vtedy v okamihu načisto onemieme a namiesto vedomostí sa nám v mysli začne rozprestierať veľká sivá prázdnota.

Aj Frída si uvedomila, že jediný, čo ju môže zastaviť v plnení jej sna, je jej vlastný strach.

Ale báť sa je celkom prirodzené, a preto sa stať môže čokoľvek. Strach zas nemusí byť nevyhnutne naším úkladným nepriateľom. Je to vlastne náš spôsob ochrany: núti nás vyháňať sa nebezpečenstvu, ale aj neprebádaným cestičkám a netradičným myšlienkovým postupom.

Ale čo bude potom s našimi dizajnmi, veľkolepými plánmi a staviteľskými víziami? Čo bude s našimi objaviteľskými dušami, dušami prieskumníkov? So všetkými túžbami a snami, ktoré sme chceli na tomto svete uskutočniť? Čo sa s nimi stane, keď sa budeme stále len strachovať?

Núti nás zotrvať v zaužívanom premýšľaní
a nedôverovať vlastným snom, plánom a dizajnom.
Ach, čo len povedia ostatní? Ako to bude vyzeráť?
A navyše, veď je to celé hlúposť. Pche, taká hovadina.
Čo keď sa zhodím v očiach okolia?

Toto je strach. Má veľké oči, uši, ruky, nohy aj nos. Jeho jediným želaním je, aby sme navždy zotrvali vo svojom dobre známom pohodlíčku a za nič na svete nevystrkovali rožky. Vo svete strachu je totiž vystrkovanie rožkov prísne zakázané.

Frída Špagátová sa rozhodla, že sa strachom odradiť nedá a Medzinárodný kongres uvedomelých pavúkov usporiada stoj čo stoj.

Pretože zvíťaziť nad strachom si vyžaduje tréning (a odvahu).

Ako vravievala Geraldína Motúzová:

Tréning odvahy je začiatkom dizajnovania vlastného života. To si však vyžaduje mať poriadok vo vlastnej izbe, s čím súvisí poriadok vo vlastných myšlienkach.

Návod, ako sa prestať báť (napríklad aj pavúka), sa začína krokom odvahy a ochotou pozrieť sa strachu – alebo pavúkovi – priamo do očí.

Vtedy strach odrazu prestáva mať nad nami moc.

Úloha

O čom snívaš? Kde je tvoja vášeň? Aké sú tvoje túžby?
Čo ťa baví a čo by si v živote chcel(a) zrealizovať?
Máš nejaký veľkolepý plán, o ktorom snívaš? Ako vyzerá
tvoj sen? Vieš si ho načrtnúť? Vidíš jeho farby? Kto
všetko sa v tvojom sne nachádza a ako sa v ňom cítiš?

Svoje myšlienky, poznámky, kresby a fantázie si môžeš
načrtnúť. Teraz je na to ten správny čas.

Napíš

Nakresli

Pavučinu. Plány. Nakresli si konštrukciu.
Zosnovaj si sieť nápadov.
Aká je farba tvojho sna?
Aká je farba tvojich pocitov?

Všetko je možné, tak ako aj pavúky dokážu snovať dúhovku. Najskôr tomu neveríš. No pamätaj, že vždy keď je na oblohe dúha, je všetko v harmónii.

